

PREVENTIVNÍ PROGRAM

zpracovaný dle metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických
jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
č. j.: 20 006/2007-51 a dalších dokumentů z oblasti primární prevence

**Dětský domov se školou, základní škola
a školní jídelna,
Chrastava, Školní 438**

Název: Preventivní program		
Č. j. 101	Účinnost od: 1. 9. 2016	
Spisový znak: A.1.3.1	Skartační znak: A	Skartační lhůta: 10
Vypracoval: Mgr. Veronika Machová		
Schválil: Mgr. Veronika Machová		
Projednáno: DDÚ a SVP Liberec		
Změny: 2. 9. 2019		
Název a adresa školy:	Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Chrastava, Školní 438	
IČO:	708 669 37	
Jméno ředitele zařízení:	Mgr. Veronika Machová	
Jméno etopeda zařízení:	Mgr. Olga Kaplová	
Jméno koordinátora ŠVP:	Mgr. Veronika Machová	
Jméno školního metodika prevence:	Mgr. Veronika Machová	
Kontakty:	tel.: 485 143 104 fax: 482 720 174 e- mail: vudds-chrastava@volny.cz	
Zřizovatel:	MŠMT ČR Karmelitská 7 Praha 1 – Malá Strana	
Kontakt:	tel.: 266 106 111	
Platnost dokumentu:	školní rok 2019 / 2020	
Účinnost dokumentu:	Od 3. 9. 2017	
Razítko školy a podpis ředitele zařízení		
Datum	1. 9. 2019	

Obsah

1.	Úvod	4
2.	Charakteristika školy a žáků	4
3.	Charakteristika primární prevence	7
4.	Preventivní program	8
4.1.	Dokumenty k PP	8
4.2.	Analýza současné situace ve škole	10
4.3.	Zdroje pro shromažďování informací	15
4.4.	Cíle preventivního programu	15
4.4.1.	Vymezení cílové populace	15
4.4.2.	Dlouhodobé cíle	15
4.4.3.	Střednědobé cíle	16
4.4.4.	Krátkodobé cíle	16
4.4.5.	Ukazatele úspěchu	16
4.5.	Realizace PP	17
4.5.1.	Realizace PP v rámci Základní školy	20
4.5.2.	Realizace PP v rámci Základní školy pro žáky vzdělávající se dle minimálních výstupů RVP ZV	22
4.5.3.	Realizace PP v rámci mimoškolní činnosti	24
5.	Měření efektivity programu	26
6.	Řešení krizových situací ve škole	26
6.1.	Návykové látky v zařízení	27
6.1.1.	Tabákové výrobky	27
6.1.2.	Alkohol	28
6.1.3.	Omamné a psychotropní látky (OPL)	28
6.2.	Krádeže a vandalismus	30
6.3.	Šikana	31
6.3.1.	Kybersikana	33
6.4.	Záškoláctví	34
6.5.	Poruchy příjmu potravy, sebepoškozování	35
6.6.	Syndrom týraného dítěte	35
6.7.	Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus	36

7.	Bibliografie.....	37
8.	Spolupracující instituce	38
9.	Přílohy preventivního programu	40
9.1.	Vnitřní řád.....	40
9.2.	Vyhodnocení preventivního programu za uplynulý školní rok	40

1. Úvod

V dnešní společnosti číhá na mladé lidi a bohužel též děti mnoho nástrah, s nimiž se musí vyrovnávat. V současnosti se stále více obrací pozornost na nebezpečí užívání návykových látek. Je nutné si uvědomit, že do této skupiny nepatří pouze nejčastěji zmiňované nelegální návykové látky jako např. pervitin, heroin, toluen aj. Široká veřejnost často přehlíží nebezpečí užívání alkoholu a tabákových výrobků. Děti a mladiství se setkávají s kouřením a pitím alkoholu doma, v různých televizních pořadech, na ulici. Cigarety i alkohol jsou pro ně mnohdy běžně dostupné v obchodech, ačkoli je jejich prodej zakázán osobám mladším 18 let. Stále se snižuje věková hranice, kdy dítě poprvé sáhne po droze. Důvodem může být pocit nudy, zvědavost, tlak závadové party, následky však bývají nedozírné.

Prevence školy se zaměřuje zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj. Preventivní program si klade za cíl nejen předcházet rizikovému chování, ale popř. i minimalizovat dopad nežádoucího chování na dítě či mladistvého.

2. Charakteristika školy a žáků

Naše zařízení je umístěno v klidném prostředí na okraji malého města blízko Liberce. Je školským zařízením pro výkon ústavní výchovy určený pro 16 dětí do 15 let, resp. do ukončení povinné školní docházky. Budova poskytuje chlapcům vše potřebné pro komplexní péči – školu, ubytování a stravování. V letošním školním roce 2019 / 2020 má škola dvě třídy základní školy, jedna ze tříd je zřízena dle § 16 odst. 9 školského zákona (tzv. třída základní školy pro žáky vzdělávající se dle minimálních výstupů RVP ZŠ). Zároveň u nás mohou být vzdělávány děti vřazené do ZŠ speciální. Žáci jsou vzděláváni dle ŠVP pro základní vzdělávání zpracovaného podle RVP ZV i RVP ZŠS díl I s motivačním názvem *Krok správným směrem*, a ŠVP pro mimoškolní činnost. Všichni žáci se SVP jsou vzděláváni dle platných doporučení z příslušných školských poradenských zařízení.

Zařízení vlastní velký sportovní areál a rozsáhlé pozemky umožňující pestrou škálu aktivit. Zařízení je v provozu nepřetržitě po celý rok. O děti pečuje tým asi 24 lidí složený z učitelů, vychovatelů a dalších odborných pracovníků. Ve městě jsme vnímáni jako součást Chrastavy, naše vztahy jsou korektní, zapojujeme se do života města. Naši chlapci pomohou kdykoliv,

jsou-li o to požádáni, v Chrastavě, čímž se vytváří dobrý vztah mezi obcí (potažmo obyvateli) a dětským domovem.

Výchovným procesem prolíná směřování dětí ke kulturnosti a kultivovanému vystupování v zařízení i na veřejnosti. Jejich chování při hromadných sportovních a kulturních akcích je objektivně vysoce hodnoceno. Všechny tyto akce organizujeme a řídíme tak, aby měly nejen maximálně dosažitelnou společenskou úroveň, ale aby se i na nich naši žáci co nejvíce podíleli. Navenek se soustavnost tohoto působení projevuje dobrými výsledky na kulturních vystoupeních, přehlídkách a soutěžích.

Rozsáhlá je sportovní činnost. Dobré výsledky jsou zde podmíněny promyšlenou tělovýchovnou a sportovní činností. Sport a tělocvik jsou pravidelnou a neoddělitelnou součástí denního režimu. Účastníme se letních i zimních olympiád.

Samozřejmě je cílené průběžné výchovné a osvětové působení v oblastech prevence a vedení dětí k životu bez drogových závislostí, šikany, kriminality, projevů rasismu a xenofobie. V ústavu byl zaveden systém sledování a evidence případů zneužívání drog. Do tohoto systému jsou zapojeni všichni učitelé, vychovatelé, etoped a sociální pracovníci. Drogový preventista předkládá pedagogické radě souhrnný přehled drogové scény v zařízení i opatření, která byla v konkrétních případech realizována, resp. navrhuje preventivní a výchovná opatření.

Lze konstatovat, že vesměs všechny akce byly úspěšné a každopádně, bez ohledu na technické výsledky, byly velkým přínosem ke komplexnosti převýchovného procesu.

V roce 1997 se zařízení stalo fakultním zařízením Pedagogické fakulty TU v Liberci. Spolupráce je intenzivní, většina studentů PF se seznámí při návštěvách studijních skupin s problematikou ústavní výchovy, organizací a vlastní prací zařízení.

Chlapce k nám umísťují soudy ve spolupráci s OSPODy. Naši klientelu tvoří chlapci s výraznými výchovnými a osobnostními problémy, zpravidla z méně podnětného rodinného prostředí. Často se jedná i o zneužívané děti. Převažují chlapci s nižší úrovní intelektu, kteří navštěvují tzv. základní školu praktickou a speciální. Avšak už i z běžných základních škol k nám začínají přicházet žáci s výchovnými problémy.

Mezi typické rysy jejich dosavadního vývoje patří záškoláctví, útoky z domova, toulky, problémy s drogami, alkoholem, intenzivní kouření, hráčství, agresivita, popř. i trestná činnost. U některých chlapců se projevuje psychopatický vývoj, někteří mají psychiatrické problémy, objevuje se i lehká mozková dysfunkce. Z rodinných anamnéz je častý nízký sociální status

rodiny, absence kladného mužského vzoru v rodině, rozdílné až protichůdné postoje rodičů k výchově, rozvodovost, střídání partnerů, neúplná rodina, pobyt rodičů ve vězení. V některých rodinách je patrná vysoká tolerance asociálního chování či dokonce podpora antisociální činnosti dětí.

Snažíme se vychovávat a vzdělávat chlapce s disharmonickým osobnostním asociálním vývojem s cílem ponejvíce nepříznivou prognózu změnit, snížit pravděpodobnost selhání v budoucnosti. Přípravujeme chlapce na reálný život, na volbu povolání, snažíme se všestranně rozvíjet jejich osobnost, měnit pokřivenou hierarchii životních a lidských hodnot. Cílem resocializace je jedinec schopný samostatného rozhodování a jednání v rámci akceptovaných společenských norem, vracející se do rodiny na vyšší úrovni. Postupně optimalizujeme psychosociální klima zařízení, přibližujeme se běžnému životu a standardu. Ve třídě a rodinné skupině je maximálně 8 chlapců, ti mají své „rodiče“ ve vychovatelích, kteří by měli být ideálně zastoupeni jedním mužem a jednou ženou. Přístup k chlapci je diferencovaný s přihlédnutím k věku, osobnostní charakteristice a dalším faktorům. Specifická je práce s romskými chlapci, kde respektujeme a rozvíjíme jejich z pohledu „bílých“ mnohdy odlišné zájmy a potřeby. Naš výchovný systém je založen na vstřícném a korektním jednání s každým chlapcem jako s rovnocenným partnerem a na vytváření optimálního motivačního systému. Děti jsou velice citlivé na spravedlivé hodnocení. Vyvážený systém, který je akceptovatelný většinou chlapců, a preference kladné motivace vytvářejí základní rámec působení na osobnost chlapců. Žádoucí je klidná atmosféra bez zbytečného hluku, negativních emocí, unáhlených reakcí a rozhodnutí. Trpělivě a postupně vytváříme vztah důvěry mezi dospělými a chlapci. Nedramatizujeme selhání a neúspěchy, více chválíme a odměňujeme, než trestáme, po selhání nabízíme rychlé navázání na předchozí úspěšnost, povzbuzujeme a chválíme při každé příležitosti. Atmosféru vnitřního života kladně ovlivňuje funkční spoluspráva dětí, možnost rychlého kontaktu s dospělými, včetně vedoucích pracovníků, anonymní schránka důvěry. Umožňujeme a podporujeme častý kontakt s rodinou – korespondence, telefonování, návštěvy, pobyty. Zájmové činnosti nabízejí pestré možnosti uplatnění individuálních zájmů, fyzické zatížení vhodně eliminuje agresivní tendence, sportovní aktivity považujeme za významný prvek formování osobnosti. Účastníme se různých soutěží a olympiád. Aktivní přístup k činnostem, důraz na úroveň čistoty, hygieny a sebeobsluhy, vlastní úpravu a výzdobu prostředí svými výrobky, kultivované chování spolu s individuální komunikací a péčí přispívají ke změně

hierarchie hodnot. „Ústavní“ rituály svou atmosférou korigují normy chování, emočně ovlivňují osobnost dítěte. Psychoterapeutické prvky v přístupu k dětem a další inovace přibližují život v dětském domově realitě společnosti. Individuálně stanovujeme postupné reálné cíle, navozujeme modelové situace, ve kterých se musí chlapec sám rozhodovat. Při odměňování respektujeme individuální přání, vysokou motivací jsou víkendové pobyty v rodině, možnost studia ve zvoleném učilišti, podmíněné propuštění. Mnohé děti až teprve zde prožívají pocit úspěšnosti, ocenění a pochvaly.

Polovina pracovníků v zařízení jsou muži různých věkových kategorií. Absence mužských vzorů, typická v rodinách našich chlapců, tak může být do jisté míry kompenzována, osobní příklad a postoje pedagogů je nezastupitelný. Děti velmi rychle a neomylně vycítí rozpory mezi slovy a činy a umí být velmi tvrdě kritické. Heslo „ve zdravém těle zdravý duch“ je příznačná pro naši filozofii boje proti kouření a drogám, propagujeme zdravý životní styl.

Zařízení odpovídá všem platným hygienickým předpisům.

3. Charakteristika primární prevence

- *Primární prevencí* se rozumí veškeré aktivity realizované s cílem předejít problémům, které se pojí s výskytem sociálně patologických jevů, popř. minimalizovat jejich negativní dopad.
- *Nespecifická primární prevence* je nosným prvkem prevence, přičemž se zaměřuje na různé volnočasové aktivity rozvíjející osobnost jedince.
- *Specifická primární prevence* zahrnuje aktivity a programy, jež jsou specificky zaměřeny na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového jednání u dětí a mladistvých.
 - *všeobecná* – zaměřena na širší populaci bez ohledu na rozsah problému nebo rizika
 - *selektivní* – zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšenou hrozbu rizikového chování
 - *indikovaná* – určena pro jednotlivce i skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky
- *Efektivní primární prevence* zahrnuje programy, které si kladou za cíl pomoci jedinci odmítnout např. návykovou látku, zvládnout konflikt nenásilnou formou, zvyšovat zdravě sebevědomí aj.

4. Preventivní program

Preventivní program (dále jen PP) je zpracován na jeden školní rok. Podléhá kontrole České školní inspekce, je průběžně vyhodnocován a vyhodnocení účinnosti jeho realizace v konkrétním školním roce je součástí výroční zprávy školy. Na realizaci PP se podílejí pedagogičtí pracovníci školy. Za koordinaci tvorby a kontrolu realizace zodpovídá školní metodik prevence, který má možnost spolupracovat s etopedem zařízení.

Při realizaci programu dochází ke vzájemné spolupráci ředitele zařízení, etopeda, školního metodika prevence, pedagogického sboru, třídních učitelů, žáků a jiných regionálních organizací:

- *ředitel/ka zařízení a zároveň školní metodik prevence a výchovný poradce/výchovná poradkyně* zodpovídá za podporu, vytváření a realizaci PP, koordinuje přípravu, realizaci a vyhodnocení PP, spolupracuje s etopedem při řešení sociálně patologických jevů, při zajišťování odborné a metodické činnosti
- *etoped* řeší a eviduje výskyt sociálně-patologických jevů, zajišťuje odbornou a metodickou pomoc
- *pedagogičtí pracovníci* začleňují jednotlivá témata do výuky svých předmětů
- *žáci* se účastní přípravy a realizace programu
- dochází ke spolupráci s *dalšími organizacemi*

4.1. Dokumenty k PP

Zákony a vyhlášky

- Vyhláška 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 - 2018
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí a mládeže
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění

Metodické pokyny

- Metodický list k poskytování poradenských služeb na školách a školských zařízeních Č. j.: 13 409/98-24
- Metodický pokyn MŠMT Č. j.: 20 006/2007-51 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn MŠMT Č. j.: 22 294/2013-1 k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních
- Spolupráce škol a předškolních zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané Č. j.: 25 884/2003-24
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních Č. j.: 21 291/2010-28
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních Č. j.: 29 159/2001-26
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance Č. j.: 14 423/99-22
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví Č. j.: 10 194/2002-14
- Úmluva o právech dítěte 104/1991 Sb.

4.2. Analýza současné situace ve škole

Preventivní plán vychází z:

- RVP ZV
- RVP ZŠS díl I
- ŠVP pro základní vzdělávání s motivačním názvem Krok správným směrem
- a ŠVP pro mimoškolní činnost.

Jednotlivé části PP jsou začleněny do konkrétních témat ve vzdělávacích oblastech Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura), Člověk a společnost (Občanská výchova, Dějepis), Člověk a příroda (Chemie, Přírodopis) a Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova). Preventivní témata se zařazují též do předmětů Výtvarná výchova (Umění a kultura) a Pracovní výchovy.

Třídní učitelé, ostatní pedagogičtí pracovníci i další odborníci věnují pozornost tématům v průběhu vyučovacích hodin, oborových projektů, pravidelné spolusprávy, individuálních konzultací s chlapci, skupinových i „celoústavních“ komunit s ředitelem zařízení, pravidelných večerních hodnocení na skupinách s vychovateli, pravidelném velkém hodnocení s vedením zařízení aj. Probíhá spolupráce s kurátory, zákonní zástupci chlapců jsou pravidelně informováni o chování i prospěchu svých dětí, chlapcům je k dispozici schránka důvěry.

Důležitým výchovným prvkem je školní prostředí, proto se chlapci podílejí na jeho vytváření, na udržování pořádku, na výzdobě zařízení.

Analýza aktuální situace v zařízení v oblasti sociálně patologických jevů je vyhodnocována na základě pozorování chování žáků, dotazníků, rozhovorů se žáky a na základě rozhovorů se třídními učiteli a vychovateli.

Pozornost je věnována rovněž dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti sociálně patologických jevů. Jsou pro ně organizovány vzdělávací semináře, popř. jsou informováni o možnostech DVPP aktuálně v průběhu školního roku. Součástí preventivního plánu jsou odkazy na odbornou literaturu, která může být pro pedagogy studijním materiálem.

Z výše uvedených metod i forem práce vyplývá, že mezi nejrozšířenější negativní projevy patří kouření, užívání alkoholu a nelegálních návykových látek (nejčastěji marihuana), kriminalita a delikvence, záškoláctví, agrese a šikana, vandalismus.

Strengths (Silné stránky školy)	
• Lidský potenciál	zvyšující se úroveň kvality managementu školy
	operativnost pedagogického sboru
	vysoká odolnost pedagogů vůči krizovým situacím
	umožnění pedagogům doplnit si vzdělání
	dlouhodobé investice do dalšího vzdělávání pedagogů
	ochota pracovníků školy ke změnám
	flexibilita pedagogického sboru
	dobrá vzájemná komunikace učitelů
➤ Materiální vybavení	velký sportovní areál
	dobré vybavení dílen
	nový nábytek
	zahrada (sad a skleník)
	cvičná kuchyňka
	posilovna
	keramická dílna
	počítačová učebna
	pěkná výzdoba tříd i ostatních prostor zařízení
	žakovská knihovna
	kvalitní a zmodernizované stravování
	postupné zkvalitnění pracovního prostředí (rekonstrukce)
	postupné vybavování školy moderní technikou (interaktivní tabule ve třídách aj.)
	knihovna pro dospělé – studijní materiály
	výhodná poloha školy
➤ Pedagogický proces	používání integračních principů v praxi
	dobře fungující psychohygienické faktory (pitný režim, relaxační chvíle....)
	nízký počet dětí ve třídách (možnost individuálního přístupu)
	osvojování smysluplných dovedností, které budou žáci potřebovat v životě

	vybavení (auto, DVD, interaktivní tabule a PC ve třídách aj....)
	umění pracovat s dětmi z nižších sociálních vrstev
	účast na olympiádách a soutěžích
	jsme fakultní školou PF Liberec
	rušení bariér mezi školou a veřejností – žákovská vystoupení
	dodržování tradic školy (sportovní a recitační soutěže, besedy u příležitosti významných dní a svátků, besídky u příležitosti Vánoc, konce školního roku....)
	prezentace školy – budování pozitivního image: • webové stránky • školní časopis
	zájmové útvary a kroužky: • sportovní kroužek • počítačový kroužek • přírodovědný kroužek • turistický kroužek • výtvarný kroužek • kroužek dobrovolného doučování

Opportunities (Příležitosti)	
➤ Pro školu	organizace přímo řízená MŠMT
	dobrá spolupráce s obcí a jejími obyvateli
	kvalita výuky a výchovy
	fakultní škola TU Liberec
	pro pedagogy – poznat některé vlastnosti, schopnosti a povahové rysy žáků

	zlepšit materiální a technické vybavení tříd
	spolupráce s DDÚ Liberec
	možnost dlouhodobého cíleného působení na chlapce (tj. vyšší šance na změny)
	grantová politika státu
➤ Pro školství	zlepšení společenské prestiže a finančních podmínek učitelů
	lepší využití mezipředmětových vztahů
	spojení teorie s praxí
	zlepšení komunikace a spolupráce mezi jednotlivými učiteli
	možnost dalšího vzdělávání a seberealizace učitele

Weakness (Slabé stránky školy)	
➤ Lidský potenciál	malý zájem o práci u nás
	potenciální odchody perspektivních učitelů
	nižší motivace k doplnění vzdělání pedagogů
➤ Materiální vybavení	nedostatek financí
	nedostatečné vybavení pomůckami
	prostorová omezenost školy
	chybí tělocvična
	nízká schopnost samostatné práce žáků
➤ Ostatní faktory	malá disciplinovanost současné populace
	izolovanost vůči ostatním typům škol
	malá spolupráce zákonných zástupců žáků s pedagogy
	nedostatečný vztah dětí k prostorám školy (ničení zařízení)

Threats (Hrozby)	
➤ Pro naši školu	nezájem a nepodpora zákonných zástupců žáků
	kumulace velmi problémových dětí
	ambivalentní postoje společnosti, zkreslené představy veřejnosti

	o práci u nás
	časté ataky zákonných zástupců žáků i státních institucí
	finanční náročnost a nižší efektivita výsledku
	možné odchody kvalifikovaných učitelů
➤ Pro žáky	možnost nepřijetí žáků na vybrané střední školy
	stav výuky nemusí vyhovovat všem žákům
➤ Pro zákonné zástupce	nedostatečná podpora a pochopení ze strany zákonných zástupců žáků
	strach zákonných zástupců žáků z nového a neověřeného
	nárůst konfliktů ze strany zákonných zástupců žáků
➤ Pro vyučující	nejednotnost učiva při přechodu na jinou školu
	uvolnění kázně žáků
	úplné zavržení tradičních metod výuky – nelze (např. násobilka, vyjmenovaná slova)
➤ Pro společnost	SPJ: • kázeň, agresivita • drogy, kouření, alkohol • krádeže, šikana • vandalismus
	časté inovace
	nedůvěra k novým projektům

4.3. Zdroje pro shromažďování informací

• děti, resp. žáci	• třídnické hodiny • dotazníky • individuální rozhovory • schránka důvěry • žákovská správa
• zákonní zástupci	• možnost konzultací (osobně či telefonicky) ○ mj. informace o chování a prospěchu • návštěvy dětí v zařízení (návštěvní místnost)
• pedagogové	• pedagogické rady, porady učitelů a vychovatelů • konzultace s etopedem, metodikem prevence, výchovným poradcem
• zařízení jako celek	• webové stránky zařízení • výroční zpráva školy • školní časopis

4.4. Cíle preventivního programu

4.4.1. Vymezení cílové populace

- žáci 1. a 2. st. základní školy, základní školy, popř. základní školy speciální
- pedagogičtí pracovníci

4.4.2. Dlouhodobé cíle

- výchova ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji osobnosti, k začlenění do sociálního prostředí
- zvýšit odolnost chlapců vůči jednotlivým sociálně patologickým jevům, zaměřit se zejména na:
 - šikanu a agresi obecně, záškoláctví, drogové závislosti, alkoholismus a kouření, vandalismus, sexuální rizikové chování, rasismus a xenofobii, kriminalitu a delikvenci

- věnovat se i dalším tématům, př. poruchy příjmu potravy, sebepoškozování aj., informovat chlapce o důsledcích uvedených jevů, zvýšit odolnost dětí vůči nim
- preventivní působení na žáky a snaha o převážně pozitivní hodnocení jako nedílná a významná součást výchovně vzdělávacího procesu
- nabídnout dětem vhodné možnosti trávení volného času, např. formou různých sportovních aktivit
- další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování
- informovat širokou veřejnost o činnosti školy, např. formou webových stránek zařízení a školního časopisu
- sledovat a vyhodnocovat dlouhodobou práci pedagogů s třídními kolektivy, popř. rodinnými skupinami
- zajistit stálou metodickou pomoc a konzultace pro pedagogy, žáky i zákonné zástupce dětí (např. formou výchovného poradenství)

4.4.3. Střednědobé cíle

- vytvořit funkční preventivní program školy
- zajistit žákům příjemné a podnětné prostředí
- podporovat volnočasové aktivity
- získávat pochopení a podporu všech pedagogů v otázce nezbytnosti prevence a její realizace

4.4.4. Krátkodobé cíle

- školní preventivní strategie začlenit do ŠVP
- realizovat besedy, popř. přednášky s odborníky na různá témata prevence sociálně patologických jevů
- podporovat smysluplnou tvorbu třídních pravidel ve všech třídách základní školy
- sledovat využívání schránky důvěry
- rozšíření nabídky volnočasových aktivit

4.4.5. Ukazatele úspěchu

- Žáci mají vytvořen reálný obraz o světě drog, jsou odstraněny mýty o návykových látkách, kouření aj.
- Chlapci se účastní akcí zařízení a zájmových útvarů.

- Chlapci zaujímají pozitivní postoj k životu bez drog, kouření a alkoholu.
- Žáci jsou ochotni řešit své konflikty dohodou, ve škole i na rodinné skupině převládá bezpečné a pozitivní klima.
- Žáci chápou význam školní docházky i celoživotního vzdělávání.
- Žáci znají vnitřní řád a jsou si vědomi následků spáchání přestupku či trestného činu.
- V zařízení je zdravé a motivující prostředí, bezpečná atmosféra.
- Zařízení pořádá školní i mimoškolní sportovní i kulturní akce pro chlapce.
- Chlapci mají zájem o návštěvy odborníků.
- Chlapci se orientují v problematice sexuální výchovy a mají pozitivní vztah ke svému tělu.
- Probíhá další vzdělávání pedagogických pracovníků v rámci prevence sociálně patologických jevů.
- Probíhají formální i neformální rozhovory se žáky, diskuze ve vyučovacích hodinách i při výchovné činnosti.
- Pedagogové spolupracují s etopedem zařízení a školním metodikem prevence.
- Zákonní zástupci dětí mají možnost získat informace o prospěchu i chování svých dětí, v případě zájmu je jim poskytnuta metodická pomoc v podobě výchovného poradenství.

4.5. Realizace PP

Jedním z hlavních cílů našeho zařízení je každodenní snaha o vytvoření podnětného a bezpečného prostředí a pomoc dětem s rozpoznáváním jejich individuálních možností i s hledáním cest, jak svých možností využít.

K realizaci PP dochází v průběhu celého školního roku a podílí se na ní všichni pracovníci našeho zařízení. Preventivní témata se objevují v mnoha předmětech, na 2. st. ZŠ převážně v občanské výchově, výchově ke zdraví, chemii, přírodopisu, dějepisu, českém jazyce a literatuře. Lze je začlenit a bývají zařazovány též do výtvarné a tělesné výchovy a pracovní výchovy, do mimoškolní výchovné činnosti.

V našem zařízení probíhají v rámci specifické primární prevence další aktivity – besedy pro chlapce i přednášky pro pedagogické pracovníky pořádané organizací ADVAITA, o. s., přednášky v rámci výchovné činnosti i školního vyučování aj. Byl zde realizován komplexní preventivní program organizovaný MAJÁKEM o. p. s. s názvy Sexuálně rizikové chování

a Extremismus. Do budoucna se předpokládá spolupráce s K-Centrem spolupracujícím s organizací Most k naději.

Nespecifická primární prevence je realizována formou zájmových útvarů a kroužků a v podobě různorodé odpolední výchovné činnosti. Žáci se mohou účastnit velkého množství mimoškolních aktivit, výletů, sportovních i kulturních akcí. Průběžně probíhal plavecký výcvik, v zimních měsících lyžařský výcvik. V uplynulém školním roce proběhla sportovních i kulturních akcí a výletů celá řada. Z akcí pořádaných školou uvádíme např. školní exkurzi do Vědecké knihovny v Liberci, do Městské knihovny v Chrastavě, na IPS Úřadu práce v Liberci, exkurzi do libereckého krytu, projektová výuka zaměřená na dodržování velikonočních tradic, exkurzi do liberecké ZOO, na Pantheon na Malé Skále, do historické Prahy. Zúčastnili jsme se recitační soutěže Chrastavská sloka, kterou organizuje SOŠ Jablonecká. Žákům byly vysvětleny a předvedeny základy 1. pomoci, zorganizován Den dětí.

Také vychovatelé zorganizovali pro chlapce celou řadu výletů a dalších akcí, např. výlety okolo Bukovce, na Vyhlídku, na jabloneckou přehradu, na Bozkov, k vodopádu na Černém potoce, na Malou Skálu do Dolánek, na Lemberk, do Mladé Boleslavi, na hrad Valdštejn, přehradu Souš, hrad Grabštejn, Sloup, do Drábských světniček a na zámek Mnichovo Hradiště, do Harrachova, do Hřenska, na Smrk, Horního Pojizeří, do Železného Brodu atd. Vychovatelé uspořádali pro chlapce také noční výlet, vánoční turnaj ve stolním tenise aj. V létě se děti jezdily koupat na Kristýnu v Hrádku n. N., na Fojtku, do Raspenavy, na podzim a na jaře probíhaly tzv. cyklokurzy, v zimě bruslení a lyžařský výcvik. Proběhly také Drakiáda a pálení čarodějnic. Chlapci se zúčastnili orientačního běhu v Dubé – Deštné a dokonce se jeden z nich umístil na třetím místě. Zúčastnili se rovněž Obořiště Cupu a Minikopané v Hamru n. J. Naši chlapci navštěvují liberecký psí útulek ARCHA, navštěvují seniory na Charitě v Chrastavě, pro něž mají dvakrát ročně připravený hudebně recitační program. Byli jsme také pozváni na Den Charity v Chrastavě. Pokračuje spolupráce s DDŠ Horní Maršov, jejichž chlapci přijeli s vychovateli strávit týden v létě u nás. Ve výtvarné soutěži Stopy mého života se jeden z našich žáků umístil na třetím místě, na ZUČ v Hamru n. J. se jako hudební těleso umístili dokonce na druhém místě.

Další pravidelné akce – viz tabulka níže.

Vhodné metody a formy práce

- výklad
- vyhledávání a zpracovávání informací žáky
- skupinová práce
- slohové a výtvarné práce
- besedy, diskuze
- exkurze
- sociální hry, hraní rolí
- projektové vyučování
- schránka důvěry
- zážitkové aktivity

Typ akce	Název
Lyžařský výcvik	
Školní výlety, exkurze	viz tabulka níže
Žákovská vystoupení	Charita Chrástava
	Recitační soutěž Chrástavská sloka
Soutěže	ZUČ DDS ČR
	Vánoční turnaj ve stolním tenise
	Turnaj v minikopané dvojic
	Soutěž ve florbalu
	kopaná Hamr n. Jezeře
Olympiády	Zimní olympiáda
	Letní olympiáda
Jiné akce	Slavnostní zahájení šk. roku
	Návštěvy studentů PF Liberec, JABOKu
	Mikuláš a čert
	Vánoční besídka, slavnostní večere
	Pálení čarodějnic
	Jarní výstup na Smrk

	Jarní a podzimní táboření
	Drakiáda
	Slavnostní zakončení školního roku

Zájmové útvary a kroužky	
Výchova	Škola
➤ přírodovědný kroužek ➤ sportovní kroužek ➤ turistický kroužek ➤ počítačový kroužek ➤ výtvarný kroužek Pozn. Tematické plány jednotlivých kroužků jsou k nahlédnutí v elektronické podobě na INFU.	➤ kroužek dobrovolného doučování

4.5.1.Realizace PP v rámci Základní školy

Předmět	Téma	Ročník
Výchova ke zdraví	Předčasná sexuální zkušenost	6. ročník
	Těhotenství a rodičovství mladistvých	
	Poruchy příjmu potravy	
	Nemoci přenosné pohlavním stykem - HIV/AIDS, hepatitidy, ochrana před přenosnými chorobami	
	Bezpečné chování – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi	
	Návykové látky: • zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologického hráčství, práce s počítačem • bezpečnost v dopravě, trestná činnost, dopink ve sportu	8. ročník
	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání • Šikana a jiné formy násilí • Sexuální kriminalita	

	• Formy sexuálního zneužívání dětí • Komunikace se službami odborné pomoci	
	Manipulativní reklama a informace • Reklamní vlivy • Působení sekt	
	Hodnota a podpora zdraví • Složky zdraví a jejich interakce • Podpora zdraví a její formy • Prevence a intervence • Odpovědnost jedince za zdraví • Programy podpory zdraví	9. ročník
Chemie	Chemie a společnost – léčiva a návykové látky	9. ročník
Český jazyk a literatura	Vypravování	6. ročník
	Referát	7. ročník
	J. Foglar - zodpovědnost	
	Gosciny R. – Mikulášovy patálie (Kouřím)	8. ročník
	Úvaha	
	Diskuze	
	Zjišťování alkoholu v krvi řidiče (Čítanka pro 9. r. – nakl. Parta)	9. ročník
	Jak psi objevují drogy (Čítanka pro 9. r. – nakl. Parta)	
Občanská výchova	I ve škole s pravidly – problematika záškoláctví	6. ročník
	Média	7. ročník
	Víra a náboženství – nebezpečí sekt	
	Rovnost a nerovnost	8. ročník
	Zdravý životní styl	
	Nebezpečí užívání drog, alkoholu, kouření	
	Vandalismus	9. ročník
	Národnostní menšiny, nacionalismus, holocaust	
Tělesná výchova	Zdravý způsob života, péče o zdraví	6. – 9. ročník
Pracovní výchova	Rostliny jako drogy, jejich zneužití	7. ročník
	Škodlivost alkoholických nápojů	8. ročník
	Práce na veřejných prostorech	6. – 9. ročník
Výtvarná výchova	Výtvarné vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastního prožitku dítěte	6. – 9. ročník
	Výtvarné vyprávění	
	Výtvarné vyjádření skutečnosti na základě četby	
	Vnímání uměleckého díla různými pohledy	

	Vztah člověka k umění a krásám kolem nás	
	Můj svět, Já a ti druzí	
	Já a mé tělo	
	Jak se vidím a jaký jsem	
Pozn. Ve VV reagujeme na aktuální situaci a realizujeme mezipředmětové vztahy.		
Přírodopis	Rostliny zneužívané pro výrobu drog	6. ročník
	Toxikomanie	8. ročník
Dějepis	Období mezi světovými válkami – rasismus, xenofobie	9. ročník

4.5.2. Realizace PP v rámci Základní školy pro žáky vzdělávající se dle minimálních výstupů RVP ZV

Předmět	Téma	Ročník
Český jazyk a literatura	Vyprávění podle obrázků – Nácvik odmítnutí nabízené návykové látky (cigareta, alkohol)	6. ročník
	J. Foglar	7. ročník
	Ústní vypravování podle osnovy – Protidrogová prevence	8. ročník
	Gosciny R. – Mikulášovy patálie (Kouřím)	
	Zjišťování alkoholu v krvi řidiče (Čítanka pro 9. r. – nakl. Parta)	9. ročník
	Jak psi objevují drogy (Čítanka pro 9. r. – nakl. Parta)	
Dějepis	Období mezi světovými válkami – rasismus a xenofobie	9. ročník
Občanská výchova	Mezilidské vztahy ve společnosti • rovnoprávnost národnostních menšin, problémy lidské nesnášenlivosti • nebezpečí náboženských sekt	7. ročník
	Práva a povinnosti žáků – problematika záškoláctví, význam vzdělání	
	Lidská práva • práva dítěte a jejich ochrana • týrané a zneužívané děti • šikana a diskriminace	8. ročník
	Trestná činnost mládeže	
	Systém zdravotní péče – krizová centra	9. ročník
	Nevhodné využívání volného času, nebezpečí drog	

	Vandalismus	
Chemie	Vliv přírodních látek na zdraví člověka	9. ročník
	Léčiva a návykové látky (skupiny návykových látek, jejich zástupci, rychlost vytvoření závislosti, důsledky, kde lze hledat pomoc)	
Přírodopis	Rostliny zneužívané pro výrobu drog	7. ročník
	Škodlivost drog pro lidský organismus	8. ročník
Výtvarná výchova	Výtvarné vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastního prožitku dítěte	6. – 9. ročník
	Výtvarné vyprávění	
	Výtvarné vyjádření skutečnosti na základě četby	
	Vnímání uměleckého díla různými pohledy	
	Vztah člověka k umění a krásám kolem nás	
	Můj svět, Já a ti druzí	
	Já a mé tělo	
	Jak se vidím a jaký jsem	
Pozn. Ve VV reagujeme na aktuální situaci a realizujeme mezipředmětové vztahy.		
Výchova ke zdraví	Výživa a zdraví – poruchy příjmu potravy	8. ročník
	Zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek	
	Patologické hráčství	
	Náboženské sekty	
	Ochrana před přenosnými chorobami – bezpečné způsoby chování (HIV / AIDS, hepatitidy)	
	Bezpečné chování – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi	
	Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy a působení médií	
	Podpora zdraví a jejich formy – prevence a intervence	
	Prevence rizikového sexuálního chování, předčasná sexuální zkušenost, antikoncepce	9. ročník
	Návykové látky a zdraví	
	Nebezpečí gamblerství	
	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání	
	- sexuální kriminalita, sexuální zneužívání dětí - šikana a jiné projevy násilí	

	komunikace se službami odborné pomoci	
Tělesná výchova	Zdravý způsob života, péče o zdraví	6. – 9. ročník
Pracovní výchova	Rostliny jako drogy a jejich zneužívání	6. – 7. ročník
	Zásady zdravé výživy	8. – 9. ročník
	Škodlivost alkoholických nápojů	
	Práce na veřejných prostorech	6. – 9. ročník

4.5.3. Realizace PP v rámci mimoškolní činnosti

Období	Vzdělávací oblast	Obsah výchovy
Jaro	Jazyk a jazyková komunikace	Vyprávění zážitků z prázdnin, příběhů ze života nebezpečí alkoholu, alkohol – příčina smrti lidí (trestná činnost – žárlivost, dopravní nehody aj.)
		Psaní soukromého dopisu
		Úvaha – plánování budoucnosti, vytyčení cílů
	Člověk a společnost	Beseda o práci policie a porušování zákona alkohol, drogy, krádeže a jiná trestná činnost
		Seznámení se se svými právy a povinnostmi
		Rozlišování projevů nepřiměřeného chování, porušování norem hraní etud – Jak se chovat či nechovat
	Člověk a zdraví	Beseda na téma Světový den zdraví (Zdraví jako součást moderního životního stylu)
		Beseda o tom, jak trávit volný čas (únik před nudou, partou, drogami)
	Člověk a svět práce	BOZP při práci s nátěrovými látkami (ředidla / nebezpečí vdechování aj.)

Léto	Jazyk a jazyková komunikace	Čtení z gest (radost, smutek, lítost, agrese, láska...)
	Informační a komunikační technologie	Komunikace pomocí internetu – nebezpečí na internetu
	Člověk a společnost	Diskuze na téma Rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin, nebezpečí rasismu a xenofobie
		Diskuze na téma Nebezpečí sekt
	Člověk a příroda	Halucinogenní houby, byliny – nebezpečí poškození zdraví
	Umění a kultura	Koláž (téma závislosti – drogy, alkohol, cigarety)
	Člověk a zdraví	Beseda a přednáška • Nebezpečí drog a kouření • Nemoci přenosné krví • Gamblerství • Sexuální výchova (rodičovství, láska, pohlavní styk, antikoncepce...)
		Nácvik odmítnutí nabízené drogy
		Plakát proti kouření a užívání návykových látek
Podzim	Člověk a svět práce	Seznámení se zákoníkem práce (alkohol, droga, kouření – jejich zákaz na pracovištích a postihy s tím související)
	Jazyk a jazyková komunikace	Volná diskuze na téma Problémy ve škole (nevhodné a rizikové chování)
	Člověk a společnost	Plakát (ochrana přírody, projevy vandalismu, jak zamezit vandalismu)
	Člověk a příroda	Aktivní přístup k životu (místo nevhodné party, drog a trestné činnosti)
	Umění a kultura	Výroba loutky, hraní divadla (téma nebezpečí drog)

Zima		Slavné osobnosti, jimž drogy vzaly život
	Člověk a zdraví	Besedy • Proč pečovat o své zdraví • Sportem ke zdraví
	Člověk a společnost	Koláž (SPJ – drogy, trestná činnost)
		Čtení knihy o lásce mladých lidí – antikoncepce, plánované rodičovství)
	Člověk a zdraví	Přednáška a beseda na téma Ochrana před nemocemi a úrazy a druhy úrazů a nemocí
	Člověk a svět práce	Vandalismus (oprava poškozených her na skupinách)

5. Měření efektivity programu

- Jednotlivé aktivity jsou evidovány. Výsledky se porovnávají se stanovenými cíli.
- Podklady pro měření efektivity: např. dotazníky, ankety, sdělení ze schránky důvěry, studijní výsledky žáků, kázeňské postihy, rozhovory se žáky, uskutečněné a navštívené akce
- Je vyhodnocen význam volnočasových aktivit a uskutečněných akcí pro PP a realizace programu s ohledem na formy a metody.
- Je evidováno další vzdělávání pedagogů.
- Uskutečňuje se evidence sociálně patologických jevů v zařízení.
- Na hodnocení preventivního programu se podílejí pedagogičtí pracovníci zařízení, kteří spolupracují s etopedem zařízení a školním metodikem prevence.

6. Řešení krizových situací ve škole

Dle metodického pokynu MŠMT Č. j.: 20 006/2007-51 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

- návykové látky v zařízení
- krádeže a vandalismus

- šikana
- kybersikana
- záškoláctví
- poruchy příjmu potravy, sebepoškozování
- syndrom týraného dítěte
- extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

6.1. Návykové látky v zařízení

Návykovými látkami se rozumí nejen omamné a psychotropní látky (OPL), ale i alkohol a tabákové výrobky.

Užívání návykových látek v prostorách zařízení je zakázáno. Všichni zaměstnanci školy mají ohlašovací povinnost k ředitelce zařízení (popř. vedoucímu vychovateli, metodikovi prevence a etopedovi), pokud zjistí, že žáci přechovávají, užívají či distribuují výše uvedené látky.

6.1.1. Tabákové výrobky

Ve všech prostorách školy je zakázáno kouřit. Zároveň není možné zřizovat zde kuřárny aj. Zákaz užívání tabákových výrobků ve škole je stanoven školním řádem. Prostory školy je třeba označit textem doplněným grafickou značkou zákazu kouření.

Konzumace tabákových výrobků v zařízení:

- Pokud je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků ve škole nebo při mimoškolní akci, je primárně nutné zabránit mu v další konzumaci včetně odebrání tabákového výrobku.
- Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu, vytvoří stručný záznam o události (protokol), v němž nechybí zejména, od koho tabákový výrobek pochází.
- Z konzumace tabákových výrobků ve škole jsou vyvozeny příslušné sankce v souladu se školním řádem a bodovým hodnocením chlapců.
- Pedagogický pracovník informuje o události vedení zařízení, etopeda či metodika prevence.

6.1.2. Alkohol

Prodej alkoholu osobám mladším 18 let je zakázán. Zakaz platí i pro nabízení a podávání alkoholu těmto osobám. Zakaz užívání alkoholu v prostorách školy i při akcích pořádaných školou je stanoven školním řádem.

Konzumace alkoholu v zařízení:

- Jestliže je žák přistižen při konzumaci alkoholu, je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci.
- Je nezbytné alkohol žákovi odebrat a zajistit, aby nepokračoval v konzumaci.
- Pedagogický pracovník nebo sociální pracovnice posoudí dle situace a momentálního stavu žáka, zda není ohrožen na životě. V opačném případě zajistí škola pomoc a nezbytnou péči, zavolá lékařskou službu první pomoci.
- Pokud žákovi nehrozí akutní nebezpečí, postupuje pedagogický pracovník dle školního řádu. Sepíše o události stručný záznam (protokol), v němž bude zaznamenáno, odkud pochází alkohol.
- Pedagogický pracovník informuje o události vedení zařízení a etopeda, popř. metodika prevence.
- Z konzumace alkoholu jsou vyvozeny sankce dle školního řádu a bodového hodnocení chlapců.
- V případě podezření na požití alkoholu žákem je možné provést orientační dechovou zkoušku (na základě předem získaného písemného souhlasu zákonného zástupce).

Nález alkoholu v zařízení:

- O nález je informováno vedení školy (ředitelka zařízení, popř. vedoucí vychovatel, vedoucí učitelka, etoped, metodik prevence).
- Nález je uschován pro případ usvědčujícího důkazu.
- Nálezce vytvoří stručný písemný záznam o události.

6.1.3. Omamné a psychotropní látky (OPL)

Výroba, přechovávání, distribuce i propagace OPL je zakázána včetně navádění k užívání těchto látek.

Školní řád zakazuje užívání OPL a zároveň stanovuje sankce v případě porušení zákazu.

Konzumace OPL v zařízení:

- Postup je obdobný jako při řešení situace s užíváním alkoholu v zařízení.
- Pokud je žák přistižen při konzumaci OPL, je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci.
- Je nezbytné látku žákovi odebrat a zajistit, aby nepokračoval v konzumaci.
- Pedagogický pracovník nebo sociální pracovnice posoudí dle situace a momentálního stavu žáka, zda není ohrožen na životě. V opačném případě zajistí škola pomoc a nezbytnou péči, zavolá lékařskou službu první pomoci.
- Pokud žákovi nehrozí akutní nebezpečí, postupuje pedagogický pracovník dle školního řádu. Sepíše o události stručný záznam (protokol), v němž bude zaznamenáno, odkud látka pochází.
- Pedagogický pracovník informuje o události vedení zařízení, ředitele a etopeda, popř. metodika prevence.
- O události jsou informováni zákonní zástupci žáka a OSPOD.
- Z konzumace OPL jsou vyvozeny sankce dle školního řádu a bodového hodnocení chlapců.
- V případě podezření na užití omamné či psychotropní látky žákem je možné provést orientační test na přítomnost OPL (na základě předem získaného písemného souhlasu zákonného zástupce).
- Žákovi jsou poskytnuty informace o možnostech odborné pomoci při řešení této situace.
- Je nutné odlišit konzumenta od distributora – distribuce OPL je trestným činem, jejich užití pouze porušením školního řádu.

Distribuce OPL v zařízení:

- Distribuce OPL v ČR je protiprávním jednáním, přičemž nezáleží na množství distribuované látky.
- Pokud je důvodné podezření, že v zařízení došlo k distribuci OPL, vyrozumí škola příslušné oddělení PČR a zákonného zástupce žáka.
- Jestliže je v zařízení látka, kterou lze považovat za OPL, je informováno vedení zařízení. V přítomnosti dalšího pracovníka zařízení je látka zapečetěna v obálce, obálka přelepena a přelep opatřen razítkem školy s podpisem pracovníka. Obálka je uložena ve školním trezoru.

- O nálezu je dále informována PČR, která provede zajištění a identifikace látky.
- Pokud je látka, kterou lze považovat za OPL, zadržena přímo u žáka, je postup obdobný. Podezřelá látka je zabavena, následně je informováno vedení školy a PČR. O nálezu je sepsán protokol s vyjádřením žáka, u něhož byla látka objevena, datum, místo i čas nálezu, jméno žáka. Protokol žák podepíše. V případě, že odmítá zápis podepsat, je tato skutečnost do protokolu uvedena. Zápisu je přítomen ředitelka zařízení, statutární zástupkyně či vedoucí školy, popř. etoped zařízení.
- V případě, že se žák látkou intoxikoval, je zajištěná látka předána pro usnadnění léčby přivolanému lékaři, jenž může znát protijed. Další postup k identifikaci zajistí PČR.
- Jestliže je podezření, že některý ze žáků přechovává OPL, je vyrozuměna PČR, žák je izolován od ostatních až do příjezdu PČR.

6.2. Krádeže a vandalismus

Preventivní opatření:

- Žáci jsou upozorněni, že krádež je protiprávním jednáním a že zařízení bude informovat v případě krádeže PČR.
- Ve školním řádu je zároveň uvedeno, že za úmyslné nebo z nedbalosti způsobené poškození majetku školy žákem bude po žákovi požadována adekvátní náhrada škody.
- Žáci nenosí do školy věci, které nemají vztah k vyučování, pokud mají peníze a cenné věci, uloží si je před začátkem vyučování k třídnímu učiteli.
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby rozpoznali protiprávní jednání a aby událost ohlásili pedagogickému pracovníkovi, pokud se stanou svědkem krádeže či vandalismu.

Postup při nahlášení krádeže:

- O události je vytvořen protokol dle výpovědi poškozeného.
- Událost je nahlášena na obvodní oddělení Policie ČR.

Postup při vzniku škody:

- Pokud vznikne v zařízení škoda, je vytvořen protokol o události, popř. se hledá viník.
- Pokud je viník známý, může být na něm vymáhána škoda.
- Je sepsán protokol, v němž žák svým podpisem stvrzuje, že souhlasí s uhrazením škody.

Výchovné opatření (dle závažnosti)

- Napomenutí třídního učitele

- Důtka třídního učitele
- Důtka ředitele školy
- Snížená známka z chování

6.3. Šikana

Vymezení pojmu

- šikanou se rozumí jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit žákovi či jej zastrašit
- velmi nebezpečná forma násilí ohrožující základní výchovné a vzdělávací cíle školy
- cílené opakované psychické či fyzické útoky jedincem nebo skupinou žáků vůči jedinci či skupině žáků, která se nedokáže bránit: bití, vydírání, krádeže a poškozování věcí, nadávky, pomluvy, vyhrožování, ponižování...
- nebezpečí šikany spočívá v závažnosti, dlouhodobosti a mnohdy i v celoživotních následcích na zdraví oběti
- *formy šikany:*
 - verbální šikana přímá a nepřímá
 - fyzická šikana přímá a nepřímá
 - smíšená šikana – kombinace výše uvedených forem
- *stádia šikany:*
 - 1. stádium: ostrakismus
Velmi obtížně rozpoznatelné stádium, protože prvky šikany jsou skryté.
 - 2. stádium: psychická manipulace a fyzická agrese
Často dochází vedle psychického nátlaku, k otevřenému agresivnímu jednání (strkání, bití, povyšování, ničení věcí apod.)
 - 3. stádium: vytvoření jádra -klíčové stádium
Jádro je zcela přesvědčeno o správnosti svého jednání a vytváří atmosféru strachu – „Jdeš s námi nebo proti nám.“ Na stranu agresorů se přidávají další jedinci. Ohroženi jsou tak další méně oblíbení jedinci nebo jedinci v názorové menšině. Oběť již nemá důvěru v nikoho.
 - 4. stádium: vytváření norem
Skupina je již plně orientovaná na normy agresorů, agresivní a manipulativní chování se stává normou. Jakákoliv problematická situace se svezde po oběti jako

po ventilu napětí. Oběť již nemá šanci vzdorovat a smíruje se s chováním ostatních.

○ 5. stádium: totalita, dokonalá šikana

V tomto stádiu již nemá škola na skupinu vliv. Skupina kooperuje a systematicky oběť využívá a trápí. Oběť začíná mít pocit, že agresori jsou ti, kteří mají pravdu a při vyšetřování je hájí. Zároveň trpí silnými pocity viny a méněcennosti. Doporučuje se rozpustit skupinu.

Postupy při řešení šikany

- Vyšetřování šikany v počátečním stádiu
 - rozhovor s jedinci, kteří na šikanu upozornili
 - rozhovor s obětí / oběťmi šikany
 - nalezení svědků a rozhovor se svědky
 - zajištění ochrany oběti, popř. obětem
 - rozhovor s agresory, popř. konfrontace mezi nimi
 - nikdy nesmí dojít ke konfrontaci mezi obětí a agresorem
- Pokročilá šikana s neobvyklou formou (skupinové násilí vůči oběti)
 - bezprostřední záchrana oběti
 - domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování
 - oddělení agresorů, aby nedošlo ke vzájemné domluvě na křivé výpovědi
 - nahlášení PČR
 - vlastní vyšetřování

Výchovná opatření

- další práce s agresorem (náhled na vlastní chování, motivy aj.)
- potrestání agresora (agresorů) – dle závažnosti důtka třídního učitele či ředitele školy, snížený stupeň z chování, převedení do jiné třídy, potrestání agresora podle bodového hodnocení chlapců
- práce s celým třídním kolektivem, rodinnou skupinou
- další opatření (spolupráce se SVP, OSPODEM aj.)

Jak postupovat při odhalování a řešení šikany.

- Sledujme chování dětí – skupinovou dynamiku. Vhodnými výchovnými metodami předcházíme projevům agrese.

- Projevy agrese tlumme dle intenzity, tj. domluvou, napomenutím, potrestáním v souladu s vnitřním řádem.
- Konfliktní situace řešme okamžitě, důsledně a bez projevu emocí, ve spolupráci s ředitelkou zařízení, etopedem a školním metodikem prevence.
- Pracujme s dítětem dle stanoveného plánu rozvoje osobnosti, sledujme plnění plánu a ved'me záznamy o dosažených výsledcích.
- Diskutujme s dětmi o problematice šikany v rámci výuky i výchovné činnosti.
- Projevy šikany musí být řešeny taktně, při zachování důvěrnosti informací, ve spolupráci s metodikem prevence a etopedem.
- Při primárním vyšetřování šikany nesmí být konfrontována oběť s agresorem. Oběti musí být poskytnuta okamžitá ochrana.
- V případě velmi agresivního chování dítěte, (tzn. hrubé verbální agrese, pokus o napadení vrstevníka, či dospělého, ničení zařízení), je zajištěno umístění dítěte mimo kolektiv, jsou informováni ředitel zařízení, etoped a metodik prevence.
- Vychovatelé a učitelé spolupracují při práci s dětmi, informují se na jejich chování.
- Všichni pracovníci školy aktivně dodržují rozvrh dozorů nad žáky a provádějí intenzivně dohled v těch prostorách, kde by mohlo k šikanování docházet, případně již došlo. V době výchovné činnosti se vychovatelé nevzdalují od skupiny.
- S tematikou šikany budou seznámeni nově nastupující pedagogičtí pracovníci.

6.3.1. Kyberšikana

Vymezení pojmu

- šikana v prostředí elektronické komunikace, zneužití ICT k takovým činnostem, které mají někomu záměrně ublížit, popř. jej ohrožit

Postup při řešení kyberšikany:

- Zajistit ochranu oběti
- Zajistit dostupné důkazy
- Informovat ředitelku zařízení, popř. etopeda, metodika prevence, výchovného poradce, vedoucího vychovatele
- Kontaktovat operátora mobilní sítě nebo zřizovatele www. stránek, profilu....

- Situaci vyšetřit bez konfrontace oběti a agresora a žádat odbornou pomoc. Zajistit podporu a pomoc externího pracovníka (IT expert, PPP, PČR)
- Informovat zákonné zástupce oběti i agresora.
- Některé případy kyberšikany nespadají do kompetence školy. Dle závažnosti kontaktovat PČR, PPP aj.
- Dle závažnosti udělit kyberagresorovi výchovné opatření (napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, snížená známka z chování...)

6.4. Záškoláctví

Vymezení pojmu

- neomluvená absence žáka, úmyslné zanedbávání školní docházky žákem
- jde o porušení školního řádu i školského zákona
- *absenci omlouvá pedagog, nikoliv rodič, a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce*
- rozlišujeme pravé záškoláctví bez vědomí rodičů, záškoláctví s vědomím rodičů, záškoláctví s klamáním rodičů (předstírání zdravotních obtíží), odmítání školy

Postup při řešení záškoláctví

- Informovat vedení zařízení, výchovného poradce, metodika prevence, OSPOD, PČR
- Vyšetřit příčinu záškoláctví – rozhovor s žákem, s rodiči
- Společně hledat cestu k nápravě, hovořit o konkrétním chování bez nálepkování
- Komunikovat přátelsky bez odsuzování, vyjádřit porozumění...

Výchovné opatření (dle závažnosti)

- Napomenutí třídního učitele
- Důtka třídního učitele
- Důtka ředitele školy
- Snížená známka z chování

6.5. Poruchy příjmu potravy, sebepoškozování

Vymezení pojmu

- *mentální bulimie a mentální anorexie*
- často se rozvíjejí nenápadně a pomalu, velmi často se skrývají mezi nevhodné stravovací návyky rodiny
- řadí se mezi nejobvyklejší potíže (nejen) dospívajících dívek a mladých žen
- jsou příčinou řady zdravotních komplikací a důsledkem zvracení a nepřiměřeného užívání projímadel aj.
- *sebeпоškozování* (automutilace) = opakované a záměrné ubližování si, jehož cílem je snaha čelit nepříjemným duševním stavům, zraňování vlastního těla, jedná se o vážný psychický problém, který jedinec není schopen vyřešit jinou cestou

Postup při řešení poruch příjmu potravy a sebepoškozování

- V případě podezření na poruchu příjmu potravy či v případě sebepoškození je informováno vedení zařízení, etoped, metodik prevence.
- Jsou informováni zákonní zástupci žáka, ošetřující dětský lékař, popř. OSPOD.
- Limity pedagogů
 - Učitel není terapeut, má však možnost zprostředkovat dítěti zpětnou vazbu o některých stravovacích návycích žáka.
 - Může pomoci předcházet šikaně pro fyzický vzhled, zprostředkovat kontakt s etopedem, popř. dětským lékařem
 - Musí být opatrný při sdělování informací v oblasti zdravé výživy (pozor na přehnanou interpretaci ze strany žáků)

6.6. Syndrom týraného dítěte

Vymezení pojmu

- CAN = Child Abuse and Neglect
- jakákoliv forma týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naši společnost nepřijatelná
- zneužití fyzické síly či psychické nadřazenosti a moci dospělého nad podřízeným a závislým dítětem

Postup při řešení CAN

- U každého podezření informovat vedení školy, etopeda, metodika prevence
- Spolupráce s pediatrem, OSPODEM
- Navázání kontaktu s dítětem, rozhovor (lze doporučit Linku bezpečí – možnost pohovořit si anonymně) – zajistí dle situace třídní učitel, etoped, metodik prevence
- Komunikace se spolužáky dítěte
- Spolupráce s pediatrem, OSPODEM, PČR

6.7. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

Vymezení pojmů

- *Extremistické chování* = tj. chování, které je vědomě konané ve prospěch náboženských politických a etnických hnutí směřujících proti základům demokratického ústavního státu
- *Rasistické chování* = tj. chování, které se snaží legitimizovat společenské nerovnosti na základě biologických (rasových) rozdílů mezi lidmi
- *Xenofobie* = tj. projev chování, jenž je založen na nedůvěře, nepřátelství a odporu proti všemu cizímu. Jde o formu strachu ze všeho cizího (cizinců).
- *Antisemitismus* = nepřátelské chování či předpojatost vůči židům (představitelům židovského náboženství, etnické skupině, rase)
 - jednání poškozující objekt židovského charakteru

Jak postupovat při řešení

- o výskytu jevu jsou informováni třídní učitel, vedení školy, etoped, metodik prevence
- zjistit hloubku přesvědčení a případné vazby na extremistickou scénu v okolí zařízení nebo v místě bydliště
- zjistit rozšíření extremistických myšlenek v zařízení, na rodinné skupině, ve třídě
- okamžitě a důrazně vstoupit proti projevům intolerance mezi žáky
- formou diskuze se snažit odhalit příčinu postojů, popř. pozvat k diskusi odborníky
- *dle závažnosti* a v případě opakujících se výše uvedených projevů informovat zákonné zástupce, OSPOD, PČR

Výchovná opatření (dle závažnosti)

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele
- důtka ředitele školy
- snížení známka z chování

7. Bibliografie

Doporučená literatura pro pedagogické pracovníky:

- ČÁP, J. *Psychologie výchovy a vyučování*. Karolinum, Praha 1997, s. 415, ISBN 80-7066-534-3
- FISCHER, S., ŠKODA, J. *Speciální pedagogika. Edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. Triton, Praha 2008, s. 205, ISBN 978-80-7387-014-0
- KENDÍKOVÁ, J., VOSMIK, M. *Jak zvládnout problémy dětí se školou? Děti se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole- praktická příručka pro rodiče, učitele a další odborné pracovníky*. Pasparta, Praha 2013, s. 109, ISBN 978-80-905576-0-4
- MARTÍNEK, Z. *Agrese a agresivita u dětí a mládeže*. Národní institut pro další vzdělávání, Praha, 2007, s. 24, ISBN 80-86956-29-6
- MICHALOVÁ, M. *Vybrané kapitoly z problematiky specifických poruch učení*. Technická univerzita v Liberci, Liberec 2008, s. 128, ISBN 978-80-7372-318-7
- NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost. Současné poznatky a perspektivy léčby*. Portál, Praha 2007, s. 176, ISBN 978-80-7367-267-6
- NEŠPOR, K., CSÉMY, L. *Alkohol, drogy a vaše děti*. 5. rev. vyd. Sportpropag pro Ministerstvo zdravotnictví ČR, Praha 2003, s. 85
- VALENTA, M. A KOL. *Přehled speciální pedagogiky*. Portál, Praha 2014, s. 272, ISBN 978-80-262-0602-6
- ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení: specifické vývojové poruchy čtení, psaní a dalších školních dovedností*. Portál, Praha 2003, s. 264, ISBN 80- 7178- 800

INTERNETOVÉ ZDROJE

- PETRIŠČOVÁ, A. *Agrese, šikana a jiné formy násilnického chování*. [online]. Šance Dětem 2015. [vid. 4. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.sancedetem.cz/cs/hledam-pomoc/rodina-v-problemove-situaci/rizikove-chovani-ditete/agrese-sikana-a-jine-formy-nasilneho-chovani.shtml>
- *Ústavní péče*. Středisko náhradní rodinné péče. [online]. 2013. [vid. 4. 10. 2016]. Dostupné z: http://www.nahradnirodina.cz/ustavni_pece.html

8. Spolupracující instituce

- **Pedagogicko-psychologická poradna**
Truhlářská 360/3, 460 01 Liberec II – Nové Město
tel.: 485 105 522
- **Pedagogicko-psychologická poradna**
Palackého 48
466 04 Jablonec nad Nisou
tel.: 483 704 498
mob.: 602 102 833
- **Speciálně pedagogické centrum**
Polní 10
Jablonec n. N.
Tel. 480 003 608
- **Středisko výchovné péče Čáp**
Na Výšinách 451/9, 460 05 Liberec 5
tel.: 482 750 807
- **Policie ČR – obvodní oddělení Chrastava**
Pobřežní 430, 463 31 Chrastava
tel.: 485 134 092
- **Městská policie Chrastava**
Turpišova 230, 463 31 Chrastava
tel.: 485 143 533

- **MediClinic**
MUDr. Alena Šerhantová
Praktický lékař pro děti a dorost
Masarykova 699/9
460 01 Liberec
tel. 485 109 335
- **K – Centrum Liberec**
Rumunská 5/a, 460 01 Liberec
tel.: 482 713 002, 482 317 373
- **Maják o.p.s. Liberec**
Konopná 776, 460 14 Liberec 14
tel. +420 484 847 753, +420 484 847 752
- **Linka důvěry Liberec**
tel.: 485 177 177
- **Psychiatr pro děti, mládež a dospělé**
MUDr. Hana Vorlová
Masarykova 9/699, Liberec
tel. 485 223 236
- **KNL a.s. - Psychiatrické oddělení**
Husova 10
460 63, Liberec 1
tel. +420 485 312 216
- **Dětské psychiatrické oddělení**
Školní 430, 460 05, Liberec 5 - Králův Háj
tel.: 485 101 102
- **Nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze - Detox**
Vlašská 336/36
118 33 Praha 1 - Malá Strana
tel.: 257 197 111
- **Dětská psychiatrická nemocnice Opařany**
39 161, Opařany 121
tel. +420 381 204 211

- **Psychiatrická nemocnice Bohnice**
Ústavní 91
181 02 Praha 8
tel.: +420 284 016 111
- **ADVAITA, o. s.**
463 31 Nová Ves 55
pošta Chrastava
tel.: 485 146 988
- **Probační a mediační služba**
nám. Dr. E. Beneše 585/26
46001 Liberec I-Staré Město
tel. +420 485 244 447
mob. +420 737 247 434
- **Kurátoři pro mládež a sociální pracovníci OSPOD spádových úřadů**

9. Přílohy preventivního programu

9.1. Vnitřní řád

Vnitřní řád je k nahlédnutí v elektronické podobě na úložišti v místní síti INFO a na webových stránkách organizace.

9.2. Vyhodnocení preventivního programu za uplynulý školní rok

VYHODNOCENÍ PREVENTIVNÍHO PROGRAMU
ZA ŠKOLNÍ ROK 2018 / 2019

Název a adresa školy:	Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna Školní 438 463 31 Chrastava
IČO:	708 669 37
Jméno ředitele zařízení:	Mgr. Veronika Machová
Jméno koordinátora ŠVP:	Mgr. Veronika Machová
Jméno etopeda zařízení:	Mgr. Olga Kaplová
Jméno školního metodika prevence:	Mgr. Veronika Machová
Kontakty:	tel.: 485 143 104 fax: 482 720 174 e- mail: vudds-chrastava@volny.cz
Zřizovatel:	MŠMT ČR Karmelitská 7 Praha 1 – Malá Strana
Kontakt:	tel.: 266 106 111

1.1. Prevence sociálně patologických jevů

Prevence sociálně patologických jevů v našem zařízení probíhá dle dokumentu Preventivní program (dále jen PP). PP si klade za cíl především zvýšit odolnost žáků vůči jednotlivým sociálně patologickým jevům, rozvíjet osobnost žáků v klidném a motivujícím prostředí a vést je ke zdravému životnímu stylu.

Cílovou skupinu tvoří v první řadě žáci 1. i 2. stupně základní školy včetně žáků, kteří se vzdělávají dle minimálních výstupů RVP ZV, popř. i žáci základní školy speciální. S ohledem na další možné vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování jsou součástí cílové skupiny i pedagogičtí pracovníci zařízení.

1.2. Realizace preventivního programu ve školním roce 2018/ 2019

V našem zařízení probíhaly v loňském školním roce akce v rámci specifické i nespecifické primární prevence. Cíle PP byly rovněž naplňovány v jednotlivých a v PP uvedených předmětech (český jazyk a literatura, občanská výchova, výchova ke zdraví aj.) Při výuce byly využívány různé formy a metody práce – zážitkové aktivity, exkurze, besedy, slohové a výtvarné práce, výklad aj.

Od února 2019 se podařilo zajistit pro děti pravidelnou etopedickou péči kmenovým zaměstnancem. Paní etopedka úzce spolupracuje s ředitelkou, která je zároveň metodičkou prevence a výchovnou poradkyní, a s ostatními pedagogy včetně sociální pracovnice. Podílí se na realizaci plánu prevence, vede individuální rozhovory s dětmi, organizuje skupinová sezení, vede komunitu.

1.2.1. Realizace PP v rámci specifické prevence

• Komplexní preventivní program organizovaný pro chlapce a pořádaný Majákem o.p.s. ○ Sexuálně rizikové chování ○ Extremismus	• leden a březen 2018
---	---

1.2.2. Realizace PP v rámci nespecifické primární prevence

Nepravidelné akce konané ve školním roce 2018/2019		
Název akce	uskutečnil	Termín
Výlet „Okolo Bukovce“ a na „Vyhliďku“	výchova	8. a 9. 9. 2018
Návštěva Archy Liberec (psí útulek)	výchova	6. 10. 2018
Výlet na jabloneckou přehradu a do Bozkova	výchova	7. 10. 2018
Výlet k Větrníkům v okolí Chrastavy	výchova	20. 10. 2018
Exkurze do Vědecké knihovny v Liberci - Seznámení s knihovnou (čtenářská gramotnost)	škola	1. 11. 2018
Exkurze na IPS Úřadu práce v Liberci (volba povolání)	škola	listopad 2018
předvánoční vystoupení pro seniory na Charitě v Chrastavě	škola	prosinec 2018
turistický pochod Chrastavská šlápota	výchova	12. 1. 2019
Bruslení	výchova	15. 1. 18 a 29. 3. 19
Výlet k vodopádu na Černém potoce	výchova	26. 1. 2019
Tematický přírodovědný víkend + návštěva Botanické zahrady v Liberci	výchova	24. 2. 2019
Den otevřených dveří – SOU Hejnice	škola ve spolupráci se soc. pracovníci	prosinec 2018/únor 2019
Exkurze do Městské knihovny v Chrastavě (čtenářská gramotnost)	škola	15. 3. 2019
Exkurze do libereckého krytu	škola	21. 3. 2019
Projektová výuka Velikonoce 2019	škola	8. – 9. 4. 2019
Výtvarná soutěž Stopy mého života	škola	duben 2019
umístění žáka na 3. místě		
výlety k památkám – zámek Lemberk, klášter v Jablonném v Podještědí, zámek Sloup a Mnichovo Hradiště, hrad Grabštejn a Valdštejn	výchova	duben – květen 2019

Orientační běh v Dubé - Deštné	výchova	10. 5. 2019
umístění na 3. místě		
výlet na přehradu Souš	výchova	11. 5. 2019
Exkurze do ZOO	škola	18. 6. 2019
Exkurze na Panteon Malá Skála	škola	červen 2019
Exkurze do historické Prahy	škola	27. 6. 2019
Základy 1. pomoci	škola	25. 6. 2019
Letní výlety – Kristýna, přehrada Fojtka, koupaliště Raspenava, Železnobrodsko, Mladá Boleslav, Harrachov, výlet na Ještěd a do Podještědí, Horní Pojizeří	výchova	červenec – srpen 2019

Mezinárodní den orientačního běhu	Orientační klub Chrastava	17. 5. 2019
Pozn. Po vzájemné dohodě jsme propůjčili sportovní hřiště chrastavskému orientačnímu oddílu, který zde v rámci Dne orientačního běhu seznamoval žáky místní základní školy s tímto sportem.		

Dlouhodobé projekty a akce zařízení			
Typ akce	Název	Počet zúčastněných	Uskutečnění
Lyžařský výcvik		výběr ze všech tříd	ANO – dle sněhových podmínek
Školní exkurze a projektová výuka		výběr dle situace a chování	ANO – ZŠ (data viz tabulka výše)
Žákovská vystoupení	Charita Chrastava	výběr dle potřeby	ANO – prosinec 2018 a květen 2019
	Recitační soutěž Chrastavská sloka - SOŠ Jablonecká	výběr dle potřeby	ANO – březen 2019

Soutěže	ZUČ DDŠ a VÚ ČR	výběr dle chování a potřeby	ANO – 16. – 17. 4. 19 Hamr n. J. umístění na 2. místě
	Vánoční turnaj ve stolním tenise	všichni	ANO – prosinec 2018
	Stolní kopaná	všichni	ANO – září – říjen 2018
	Turnaj v minikopané dvojic	všichni	ANO – 9. 9. 2017
	Chrastavské sportovní dny	výběr dle chování a potřeby	NE
	kopaná Hamr n. Jezeře	výběr dle chování a potřeby	ANO – 20. 9. 19
	Obořiště cup – stolní tenis	výběr dle chování a potřeby	ANO – 23. 3. 2019
Olympiády VÚ	Zimní olympiáda	výběr dle potřeby	NE
	Letní olympiáda		
Jiné akce	Slavnostní zahájení šk. roku	všichni	ANO
	Návštěvy studentů PF Liberec a JABOK	výběr dle potřeby	NE
	Mikuláš a čert	všichni	ANO
	Vánoční besídka, slavnostní večeře	všichni	ANO
	Pálení čarodějnic	výběr dle chování	ANO – 30. 4. 19
	Jarní výstup na Smrk	výběr dle chování	ANO – 29. 10. 18 a 18. 5. 19
	Podzimní a jarní cyklokurzy	výběr dle chování a potřeby	ANO – září 18 a duben 19
	Drakiáda	výběr dle chování	ANO – 21. 10. 18

	Slavnostní zakončení školního roku	všichni	ANO – 28. 6. 2019
--	---------------------------------------	---------	-------------------

1.2.3. Realizace PP v jednotlivých předmětech

Témata byla realizována v jednotlivých předmětech a ročnících základní školy. Při volbě témat se vycházelo převážně ze ŠVP.

Kromě témat, která jsou uvedena v PP pro školní rok 2018 / 2019 probíhaly ve třídách dvakrát měsíčně přednášky (spojené s diskuzí) zaměřené na prevenci sociálně patologických jevů. Konkrétní názvy jsou uváděny v třídních knihách.

Přehled témat – viz tabulky Sociálně patologické jevy a Šikana

1.2.3.1. Sociálně patologické jevy

• Závislosti	➤ Užívání drog a jak jedinci ubližují
	➤ Toxikomanie
	➤ Toxikomanie - vznik a motiv drogové závislosti, příčiny důsledky, léčba
	➤ Kouření – dopady na zdraví
	➤ Jak ubližuje užívání drog
	➤ Alkohol a alkoholismus
	➤ Nebezpečí experimentování s návykovými látkami
	➤ Opilství
• Kriminalita	➤ Kriminalita
	➤ Kriminalita mladistvých
	➤ Vandalismus
	➤ Vandalismus a krádeže
	➤ Výtržnictví
	➤ Gamblerství
	➤ Záškoláctví
	➤ Prostituce

1.2.3.2. Šikana

• Vnější znaky šikany
• Skrytá šikana
• Vztah oběti a agresora
• Příčiny a formy šikany
• Kyberšikana
• Šikana ve škole
• Šikana v rodině
• Dopad šikany na zúčastněné
• Násilí proti jednotlivci a skupině
• Sexuální agrese
• Domácí násilí
• Kdo je obětí? Jak se pozná? Kam ji šikana může přivést?
• Charakteristika aktérů šikany
• Jak se bránit proti šikaně
• Domácí násilí

1.2.4. Nabídka volnočasových aktivit

Zájmové útvary a kroužky realizované ve školním roce 2018 / 2019	
Výchova	Škola
➤ turistický kroužek ➤ sportovní kroužek ➤ přírodovědný	➤ kroužek dobrovolného doučování

1.2.5. Statistika sociálně patologických jevů

Údaje vycházejí z vyhodnocení situace v zařízení k začátku a konci školního roku 2018 / 2019.

Z níže uvedených údajů vyplývá, že v průběhu uplynulého školního roku se objevilo v rámci zneužívání návykových látek kouření tabákových výrobků, užívání alkoholu a zneužívání marihuany. Rovněž se v průběhu školního roku neobjevil žádný případ šikany,

hráčství a vandalismu. Rasismus a sexuálně rizikové chování se objevilo v jednom případě. Objevil se jeden případ sebepoškození. Ke konci školního roku se mírně snížila útekovost.

Mezi nejčastěji se objevující sociálně patologické jevy v našem zařízení patří užívání tabákových výrobků a alkoholu, objevuje se i zneužívání marihuany. Děti jsou do DDS zařazovány pro záškoláctví, toulky, agresivitu k jiným dětem i dospělým a násilí. V menší míře i pro šikanu, drobné krádeže, vandalismus. Častým jevem je negativní vliv závadové party v místě bydliště, vulgární chování a nerespektování autorit.

<u>Aktuální stav k 17. 9. 2018</u>			
Celkem chlapců		17	
Přítomno		11	
DUMÚ		1	
Vnější učiliště		0	
Jiné zařízení		0	
Útěk (ke dni pedagogické rady)		5	
Závadové chování			
Kouření		13	76%
Alkohol		5	29%
Drogy	Pervitin	0	0%
	Toluen	0	0%
	Marihuana	3	18%
	Heroin	0	0%
	Extáze	0	0%
	Halucinogeny	0	0%
Záškoláctví		14	82%
Toulky		5	29%
Útěky		8	47%
Drobné krádeže		7	41%
Agresivita		7	41%
Násilí		3	18%
Šikana		0	0%

Vandalismus	0	0%
Parta	11	65%
Nerespektování autorit	13	76%
Rasismus	1	6%
Vulgarita	13	76%
Hráčství	0	0%
Sebepoškozování	1	6%
Sexuálně rizikové chování	0	0%

<u>Aktuální stav k 17. 6. 2019</u>			
Celkem chlapců		19	
Přítomno		14	
DUMŮ		0	
Nemoc doma (ke dni pedagogické rady)		1	
Útěk (ke dni pedagogické rady)		4	
Závadové chování			
Kouření		16	84%
Alkohol		6	32%
Drogy	Pervitin	0	0%
	Toluen	0	0%
	Marihuana	6	32%
	Heroin	0	0%
	Extáze	0	0%
	Halucinogeny	0	0%
Záškoláctví		15	79%
Toulky		6	32%
Útěky		10	53%
Drobné krádeže		7	37%
Agresivita		9	47%
Násilí		6	32%
Šikana		0	0%

Vandalismus	0	0%
Parta	11	58%
Nerespektování autorit	15	79%
Rasismus	0	0%
Vulgarita	13	68%
Hráčství	0	0%
Sebepoškozování	1	6%
Sexuálně rizikové chování	1	5%

1.2.6. Výchovní opatření udělená ve školním roce 2018 / 2019

1.2.6.1. Celkové hodnocení žáků – prospěch

třída	prospěli s vyznamenáním	prospěli	Neprospěli (nehodnoceni)
I.	0	7	0
II.	0	8	4
Celkem	0	15	4

1.2.6.2. Výchovní opatření – pochvaly

- 1. pololetí

třída	pochvala ředitele školy	pochvala třídního učitele
I.	0	2
II.	0	0
celkem	0	2

- 2. pololetí

třída	pochvala ředitele školy	pochvala třídního učitele
I.	2	0
II.	0	1
celkem	2	1

1.2.6.3. Výchovná opatření – napomenutí a důtky

• 1. pololetí

třída	napomenutí třídního učitele	důtka třídního učitele	důtka ředitele školy
I.	0	2	0
II.	0	0	1
celkem	0	2	1

• 2. pololetí

třída	napomenutí třídního učitele	důtka třídního učitele	důtka ředitele školy
I.	0	0	0
II.	0	0	2
celkem	0	0	2

1.2.6.4. Celkové hodnocení chlapců – chování

• 1. pololetí

třída	velmi dobré chování	uspokojivé chování	neuspokojivé chování
I.	2	3	5
II.	2	4	1
Celkem	4	7	6

• 2. pololetí

třída	velmi dobré chování	uspokojivé chování	neuspokojivé chování
I.	0	6	5
II.	3	3	2
Celkem	3	9	7

1.2.7. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Téma školení	Počet osob
Základní norma zdravotnických znalostí pro pedagogické pracovníky	4
Učitelství pro 1. st. základní školy	1
magisterské studium nepedagogického směru	1
magisterské studium pedagogického směru	1
soální práce	1
Kvalifikační studium pro ředitele škol a školských zařízení	1
Evidence majetku	1
Účetní uzávěrka	1
Program Gordic - majetek	1
BOZP školení řidičů	5
Nové trendy v moderním vaření	3
Inventarizace majetku	1
studium anglického jazyka	2

V Chrastavě 5. 9. 2019

Vyhodnocení PP zpracoval: Mgr. Veronika Machová

Schválil: Mgr. Veronika Machová